

TARBIJAVAIIDLUSTE KOMISJONI OTSUS

Asja number 19-1/26-01486
Otsuse kuupäev 31.03.2026
Komisjoni koosseis Taavi Hein

Tarbija
Kaupleja AS ÜHISTEENUSED (11052490)

Tarbija nõue Leppetrahvi tühistamine

Resolutsioon:

1. Tarbija avaldus rahuldada. Tarbijal puudub kohustus tasuda 04.09.2025 väljastatud leppetrahv nr 1013035996, summas 60 eurot.
2. Komisjoni otsuse järgimiseks on kaupljal 30 päeva arvates selle Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti veebilehel avaldamise päevale järgnevast päevast, kui otsuses ei ole määratud teist tähtaega (TKS § 60 lg 1).
3. Kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu ja seda ei järgi, võivad nad pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse (TKS § 60 lg 2).

Asjaolud:

Tarbija parkis 04.09.2025 Karamelli tn 3 parklas, tuginedes 15 minuti tasuta parkimise reeglile. Väidetavalt alustas tarbija parkimist kell 13:41. Parkimise algusaeg oli fikseeritud automaatse parkimiskellaga. Kell 13:44 vormistas kaupleja leppetrahvi parkimistasu maksmata jätmise eest summas 60 eurot.

Tarbija esitas kell 14:58 vaide. Uuesti brauserit avades nägi tarbija teadet "Tasumata nõudeid 0". Tarbija sai aru, et tema vaie rahuldati.

09.01.2026 sai tarbija võlanõude inkassoettevõtjalt. Tarbija ei nõustu temale esitatud nõudega põhjendusel, et - antud kohas oleva parkimisinfo kohaselt tohib seal parkimiskellaga 2 h tasuta parkida;

- tarbija nägi arvutiekraanil teadet, et vaie rahuldati,

- nelja kuu jooksul ei esitatud tarbijale ühtegi teadet ega meeldetuletust;

- trahvisumma on ebaproportsionaalselt suur.

Kaupleja seisukoht:

Leppetrahv on vormistatud õigustatult.

Tallinnas, Karamelli 3, asuva parkla (Tsoon YT33) näol on tegemist tasulise eraparklaga, kus tuleb parkimise eest tasuda alates esimesest minutist ning parkimiskellaga tasuta parkimise aega ettenähtud ei ole.

Leppetrahvi peale on 04.09.2025 esitatud vaie, mille kaupleja jättis 24.09.2025 rahuldamata, kuna alal liikumise reeglitest, piirangutest ja nende rikkumise korral kohaldatavatest leppetrahvidest on liiklejaid informeeritud vastavate liikluskorraldusvahenditega parklasse sissesõidul. Leppetrahvi koostamise hetkel oli sõiduki parkimistasu maksmata.

Tarbija on esitanud tõendina ekraanipildi kus on kirjas, et leppetrahvinõudeid on 0 ning lisainfo +372 661 0223 või europark@. Antud tõendist nähtub üheselt, et tegemist on Europark Eesti OÜ infoga mitte AS Ühisteenused iseteeninduskeskkonnast tehtud ekraanipildiga.

Parkimise korraldajal ei ole seadusest tulenevat kohustust saata sõidukijuhtidele meeldetuletuskirju tasumata jäänud leppetrahvide kohta, kuivõrd nõue loetakse kätte saaduks leppetrahvikviitungi näol.

Arvestades, et tarbija vaidlustas leppetrahvi läbi iseteeninduskeskkonna, siis oli tarbija teadlik leppetrahvist ning meeldetuletuse saatmine ei olnud vajalik. Tarbija oli ja pidi olema teadlik ka vaideotsusest, kuna teatis vaideotsusest edastati 24.09.2025 tarbija enda poolt iseteeninduskeskkonnas märgitud e-posti aadressile. Arusaamatu, põhjendamatu ja eksitav on tarbija väide, et tegemist on justkui ellu äratatud nõudega.

Komisjoni põhjendus:

Komisjon, olles tutvunud vaidluse aluseks olevate asjaolude, poolte seisukohtade ning esitatud tõenditega, rahuldab tarbija avalduse põhjusel, et leppetrahvi aluseks olev tüüptingimus on tühine.

Tarbija parkis sõiduki 04.09.2025 Tallinnas kaupleja opereeritavale tasulisele parkimisalale ilma parkimistasu maksmata, mistõttu väljastas kaupleja tarbijale leppetrahvi. Tarbija on seisukohal, et parkimisala oli eksitav ning ta eeldas, et tegemist on alaga, kus on võimalik parkida tasuta parkimiskellaga. Samuti viitab tarbija sellele, et hilisem nõude esitamine inkasso kaudu oli tema jaoks ootamatu, kuna iseteeninduskeskkonnas kuvatud info põhjal jäi talle mulje, et nõue puudub.

Kaupleja on seisukohal, et tegemist on tasulise eraparklaga, kus tuleb parkimise eest tasuda alates esimesest minutist ning parkimiskellaga tasuta parkimine ei ole ette nähtud. Kaupleja hinnangul oli parkimisala nõuetekohaselt tähistatud ning tarbijale väljastatud leppetrahv õiguspärane.

Komisjon selgitab, et parkimislepingu puhul on tegemist VÕS § 271 mõttes üürilepingu tunnustele vastava õigussuhtega, mille tekkimiseks piisab sellest, kui tarbija kasutab parkimisteenust tingimustel, mis on parkimisalal avaldatud ning millega tal on olnud võimalus tutvuda. Parkides sõiduki parklasse nõustub sõidukijuht parkimistingimustega. Parkimistingimuste infotahvlid on

tüüptingimused ja lepingu osa VÕS § 37 lg 1 mõttes. Tulenevalt lepingu sõlmimise viisist võis sõidukijuht tüüptingimuste olemasolu eeldada ning ta võis nende sisust teada saada. Määrav ei ole tingimuste sisuga tegelik tutvumine, vaid võimalus nende sisust teada saada ehk võimalus nendega tutvuda. Parkimistingimuste eiramise korral on kaupljal üldjuhul õigus väljastada leppetrahv.

Komisjon nõustub kauplajaga, et tähelepanelik juht peab tundma liikluskorraldusvahendite tähendust ning juhinduma neist liiklemisel. Mootorsõiduki juhi hoolsuskohustus hõlmab ka kohustust veenduda, millisesse parkimisalasse sõiduk pargitakse ning millised tingimused seal kehtivad. Menetluses esitatud tõenditest nähtub, et parkimisala sissepääsul paiknesid liiklusemärgid, mis viitasid tasulisele parkimisele, tsoonile ning parkimistingimustele. Samuti oli tähistatud parkimisala mõjuala. Komisjon ei ole tuvastanud, et parkimiskorraldus oleks olnud ebatavaline või arusaamatu. Selline parkimiskorraldus on tavapärane ning eeldab juhilt liiklusemärkide tundmist.

Komisjon ei nõustu tarbija väitega, et tal ei olnud võimalik parkimistingimustega tutvuda. Parkimisalale sisenemisel on juhil võimalik peatuda ning tutvuda liikluskorraldusvahenditega. Asjaolu, et tarbija tugines Google Mapsi juhistele või varasemale arusaamale parkimistingimustest, ei vabasta teda kohustusest juhinduda kohapeal kehtestatud liikluskorraldusest.

Samuti ei mõjuta nõude kehtivust tarbija viide iseteeninduskeskkonnas kuvatud andmetele. Menetluses on tuvastatud, et tarbija poolt esitatud ekraanipilt ei pärine kauplaja iseteeninduskeskkonnast, vaid teise ettevõtja keskkonnast. Leppetrahv edastati tarbijale sõiduki esiklaasile paigutatud teate kaudu, mis on kohtupraktika kohaselt piisav tahteavalduse kättetoimetamise viis. Tarbija oli nõudest teadlik ning esitas ka vaide.

Kuivõrd parkimisala oli tähistatud ning tarbijal oli võimalik parkimistingimustega tutvuda, loeb komisjon, et poolte vahel oli sõlmitud kehtiv parkimisleping kauplaja poolt kehtestatud tingimustel. Vaidluse lahendamisel on keskseks küsimuseks, kas leppetrahvi aluseks olev tüüptingimus on kehtiv. Tüüptingimuste kehtivust peab komisjon kontrollima *ex officio*.

Parkimistingimuste punkti 8 kohaselt kohustub sõidukijuht lepingu rikkumise korral tasuma leppetrahvi 100 eurot. Seejuures ei ole kauplaja jätnud endale tingimuse kohaselt ruumi leppetrahvi suurust kaaluda, mida praktikas tehakse sõna „kuni“ lisamisega leppetrahvi summa ette. Kauplaja on käesolevas asjas esitanud tarbija vastu nõude summas üksnes 60 eurot. VÕS § 158 lg 1 kohaselt on leppetrahv lepingus ettenähtud lepingut rikkunud lepingupoole kohustus maksta kahjustatud lepingupoolele lepingus määratud rahasumma. Selline kokkulepe võib VÕS § 42 lg 3 p 5 järgi olla tüüptingimusena ebamõistlikult kahjustav ja VÕS § 42 lg 1 alusel tühine.

Komisjon võtab arvesse, et vaidlusaluses piirkonnas on 24 tunni parkimistasu 4 eurot. Seega on parkimistingimustes ette nähtud leppetrahvikohustus 100 eurot 25 korda suurem kui 24 tunni parkimistasu. Komisjoni hinnangul on selline erinevus sedavõrd suur, et tegemist on tarbijat ebamõistlikult kahjustava tüüptingimusega VÕS § 42 lg 3 p 5 tähenduses.

Komisjon arvestab, et leppetrahvil on parkimislepingu puhul täitmisele sundimise ja rikkumisi ennetav eesmärk. Samas ei või leppetrahv olla ebaproportsionaalselt suur võrreldes selle kohustusega, mille täitmist sellega tagatakse. Leppetrahvi eesmärk ei ole anda kauplajale piiramatut õigust kehtestada sanktsioone, mis ületavad ilmselgelt parkimisteenuse majanduslikku

väärtust. Asjaolu, et parkimiskorra rikkumine toob kaasa vajaduse menetleda nõuet ja selgitada välja sõiduki kasutaja või omaniku andmed, ei õigusta iseenesest 100 euro suurust leppetrahvikohustust olukorras, kus 24 tunni parkimistasu on 4 eurot. Kui arvestada, et tarbija esitas leppetrahvinõude 60 eurot, moodustub nõutavaks summaks 15 korda suurem summa 24 tunni parkimistasust. Komisjoni hinnangul peaks leppetrahvi suurusjärk jääma alla 24 tunni parkimistasu 15 kordse summa.

Komisjon peab seejuures oluliseks ka enda varasemat lahendit asjas nr 19-1/25-10488, milles loeti tühiseks tüüptingimus, mille kohaselt tekkis tarbijale parkimislepingu rikkumise korral 100-eurone leppetrahvikohustus olukorras, kus 24 tunni parkimistasu oli 3 eurot. Komisjon märkis selles lahendis, et määrav ei ole üksnes see, millises summas kaupleja konkreetsel juhul nõuet sisse nõuab, vaid eelkõige see, milline kohustus tarbijale tüüptingimuse järgi tegelikult tekib. Käesolevas asjas on olukord sisuliselt võrreldav.

Komisjon leiab, et ka käesoleval juhul ei oma määravat tähendust see, et kaupleja nõuab sisse 60 eurot, mitte 100 eurot. Parkimistingimused ei näe ette 60-eurost leppetrahvi, vaid 100-eurost leppetrahvikohustust. Seega tekkis tarbijale parkimislepingu rikkumise korral kohustus tasuda 100 eurot, millest kaupleja otsustas praktikas sisse nõuda väiksema osa. Väiksemas summas nõude esitamine ei muuda aga leppetrahvi aluseks olevat tüüptingimust automaatselt kehtivaks. Praegusel juhul ei jäta leppetrahvi kehtestav tingimus nõude esitamisel kaalutlusruumi.

Kuivõrd leppetrahv ei saa kehtida ilma kehtiva aluskokkuleppeta, puudub kauplejal õiguslik alus leppetrahvi nõudmiseks. Seetõttu ei ole vaja täiendavalt hinnata, kas leppetrahvi nõudmise muud eeldused, sealhulgas VÕS § 159 lg 2 ja § 160 kohaldamise küsimused, annaksid käesolevas asjas aluse nõude rahuldamiseks.

Lähtudes ülaltoodust leiab komisjon, et parkimistingimustes sisalduv jääk 100-eurone leppetrahvikohustus on VÕS § 42 lg 3 p 5 järgi vaidlusaluses piirkonnas tarbijat ebamõistlikult kahjustav ja VÕS § 42 lg 1 ning § 42 lg 3 p 5 alusel tühine. Kuna kaupleja nõue summas 60 eurot tugineb tühisele tüüptingimusele, puudub tarbijal kohustus leppetrahvi tasuda.

Kui kaupleja muudaks enda kasutatavat tüüptingimust selliselt, et leppetrahvi osas oleks sätestatud kaalutlusruum, näiteks „kuni 100 eurot“, ei saaks sellest automaatselt järeldada, et tarbijale tekib kohustus tasuda 100 eurot. Sellisel juhul oleks võimalik leppetrahvi määrata konkreetseid asjaolusid arvestades. Seejuures tuleb arvestada, et parkimislepingut võib rikkuda ka juriidiline isik, mistõttu võib maksimaalse leppetrahvi sätestamine olla teatud juhtudel põhjendatud.

TKS § 60 lg 2 järgi kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu ja seda ei järgi võivad nad pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Taavi Hein

/allkirjastatud digitaalselt/